

Konserveringsrapport

Föremål

Fana för Kievs stadsmilis ST 27:273

Tekniska data

Dukens mått före konservering	Dukens mått efter konservering
Höjd: 120 cm	Höjd: 120 cm
Bredd: 72	Bredd: 76,5 cm (maximalt bevarat fragment)
Stångens längd: 253 cm	Rekonstruerad bredd 119 cm

Material och teknik

Sidentaft .Stångsidobård i linne eller hampa. Läderremsa under spikar. Applikationsteknik på båda sidor

Tillstånd före åtgärd

De två Hoffmann-Jonson avbildningarna återger fanans form på olika sätt. Avbildning ST XXVII:273 a återger fanan som entungad medan avbildning XXVII:273 b återger den som rektangulär. Avbildningen från M. E. Saltykov-Shchedrinbiblioteket i Sankt Petersburg återger också fanans ursprungliga form som entungad. Resterande fragment (två sömmar) som idag återstår talar likaså för att fanans form varit entungad. Enligt 1685 års rustkammars inventarium beskrivs fanan som röd. Båda H-J avbildningarna återger fanan i den blekta gula färg som den har idag. Under applikationstyget kan dock en svagt laxrosa ton anas. Sidentaften är mycket nedbruten och stort bortfall av material har skett. Mindre än 50 % av fanan resterar. Flygsidan saknas vilket också kan ses vid de båda avbildningstillfällena. Många lösa, kraftigt nedbrutna fragment och pulveriserade fibrer påträffades i emballaget. Diagonala blekskador och bristningar har uppstått från övre stångsidohörnet ned mot nedre flygsidohörnet. Kievs stadsvapen (applicerat) är relativt intakt. Flera grova lagningar bl. a. i linneremsan längs stången och en 26,5 cm lodrät lång lagning upptill, utförda med kaststyg, har förorsakat spänningar och skarpa veck runt omkring. Taftens stadkant är bevarad upptill. Nedtill är både remsa och duk avrivna varvid exakt höjdmått inte har kunnat beräknas. Enligt Hoffmann-Jonsons avbildning ST XXVII:273 a är revan längs stången inte lagad vid tiden för avbildandet. På den senare avbildningen XXVII:273 b ses den däremot inte längre vilket indikerar att lagningen har skett i Sverige någon gång mellan de två avbildnings-tillfällena. Fanan är täckt av ett lager ytsmuts och har stora missfärgningar upptill. Duken är täckt av små 1 mm stora fläckar som tyder på jordslag. En inkilad lapp utförd i flaggsöm högst upp på remsan förefaller att vara ursprunglig. Det rör sig förmodligen inte om en lagning utan om en förstärkning då sömmen i sig ger större hållfasthet. Enligt båda avbildningarna skall stången ha varit försedd med ett äpple.

Åtgärder

- Måttagning och fotografering före konservering.

- Färgning av sidencrepelin och Zwicky militärsilke med Zenith yllefärg.
- Konsultation av enhetschef över Enheten fakta och föremål, Carl Zarmén/ Andreas Ohlsson, om ett eventuellt avlägsnande av sekundära lagningar varvid det beslutades att detta skulle göras.
- Dokumentation och fotografering av gamla lagningar.
- Borttagning av sekundära lagningar.
- Färgfällningstest (fuktat fragment i press under 24 tim).
- Skydd av stång och tännlikor under våtrengöringen.
- Våtrengöring (Berol 784 1g/ 1 H₂O) samt utslätning och tillrättaläggning av fragment.
- Torkning under övervakning.
- Monterad mellan två lager infärgat sidencrepelin. Fanans entungade form och dimensioner rekonstruerade efter M. E. Saltykov-Shchedrinbibliotekets avbildning.
- Måttagning och fotografering efter konservering.

Konserveringsmaterial / metoder

Sidencrepelin och Zwicky militärsilke infärgat i Zenith yllefärger.

Tillstånd efter åtgärd

Fanan är rengjord utslätad och stabiliserad. Fanan kan ställas ut enligt Loan Indemnity Forms kravspecifikation utan ytterligare konserveringsåtgärder.

Dokumentation

1685 års Rustkammare Inventarium s 284. Hoffman-Johnsons avbildningar

Litteratur

Савчук, Юрій, ОДИССЕЯ КОЗАЦЬКИХ ПРАПОПІВ, Savchuk, Yurii, THE ODYSSEY OF COSSACK FLAGS

Övrigt

Rengöringsrapport. Se bilaga I.

Bilder före och efter konservering. Se bilaga II.

Arbetet utfört av

Förberedande åtgärder: Lena Engquist Sandstedt

Våtrengöring: Lena Engquist Sandstedt med assistans av HV-studenten Alena Törnberg

Sömnadskonservering: Lena Engquist Sandstedt

Dokumentation och konserveringsrapport: Lena Engquist Sandstedt

Tidsåtgång

5 veckor

Datum och signatur

2012-04-019 LES

Rengöring	Bilaga I (sid. Sidan 1 av 2)
ST nr	27:273
Föremålstyp	Fana för Kievs stadsmilis

TORR RENGÖRING

Lätt dammsugning av fanans yttre sida under nät.

Övrigt:

ÖVRIGA FÖRBEREDELSE

Färgäkthetstest: *Avjoniserat vatten, filterpapper c. 24 timmar.*

Skydd av bemålade partier:

Säkring av fragment: *Fanan skyddad med urtvättat crepelin och tyngder under rengöringen.*

Åtgärder på stång och tännlikor: *Stång och tännlikor skyddade med plastfolie (polyeten) under rengöringen.*

Övrigt: *Fanan rengjordes på Melinexfilm*

VÅT RENGÖRING 2012-02-17 (LES, HV-praktikant Alena Törnberg)

Vätning

Vatten:	1 h
Vatten, typ	
Tvättlösning:	1 h
Vatten, typ	

Torkning

<i>Plant på Melinexfilm</i>

Tvätt

Antal tvättlösningbad:	1 st
Vatten, typ	<i>avjoniserat</i>

Tid för våtrengöring:	<i>4 h (två personer)</i>
Tid för torkning:	h <i>över natten</i>

Bearbetning av tvättgods

☒ I tvättbad	Utan tvättbad
☒ Svampning med tvättsvamp	

Övrigt

Rengöring	Bilaga I (sid. Sidan 2 av 2)
ST nr	27:273
Föremålstyp	Fana för Kievs stadsmilis

Framsida	1 ggr
Baksida	ggr

Sköljning

Sköljbad
☒ Genomstrilning 4 ggr
Vatten, typ <i>avjoniserat</i>

Tvättlösning

Vattenledningsvatten	1
Avjoniserat vatten	5 l

Använd tensid

Anjontensid	g/l H ₂ O
Nonjontensid	g/l H ₂ O
Anjon- + nonjon-tensid	1 g/l H ₂ O

Tvättbadets temperatur 25 °C

Antirepositionsmedel

---	g/l H ₂ O
-----	----------------------

Tvättaktivt ämne

Tensidens produktnamn	<i>Berol 784</i>
Tillverkare	<i>Akzo Nobel</i>
Tensidens kemiska benämning	<i>Alkyl aryl sulpho-nate, fatty alcohol ethoxylate</i>

PH-mätning

☒ Indikatorsticka
PH-mätare 691 Methrom
Annat PH-mätare Sentron 3000 ytelektrod

PH-mätning / Textilens yta 5,3-5,7 pH

Mätvätska ST	pH-värde	Vätskans färg och fällning efter 24 timmar
Ren tvättlösning	pH	
Vättningsbad	pH	
Tvättlösning / Efter uppsvampning	> 4,5 pH	<i>mätning av standardets inre sida.</i>
1:a sköljningen / Efter uppsvampning	c. 5,5 pH	-"- -"- -"
2:a sköljningen / Efter uppsvampning	c. 5,5 pH	-"- -"- -"
3:e sköljningen / Efter uppsvampning	>5,5 pH	-"- -"- -"
4:e sköljningen / Efter uppsvampning	c. 6 pH	-"- -"- -"

Bilaga II

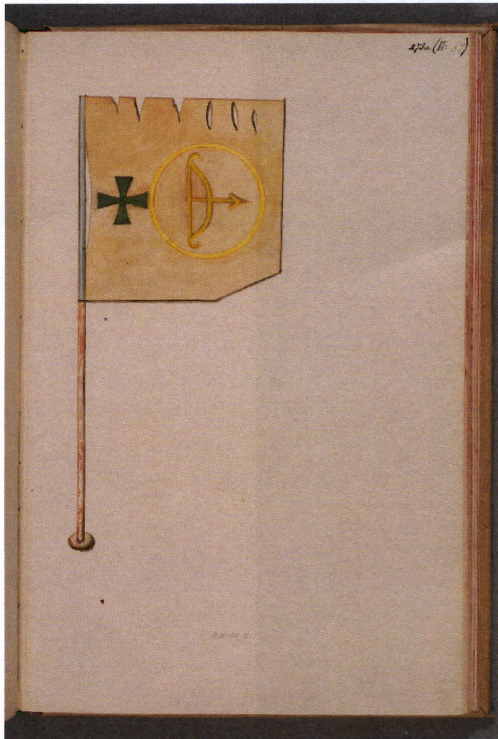

Bild 1..H-J avbildning XXVII 273 a.

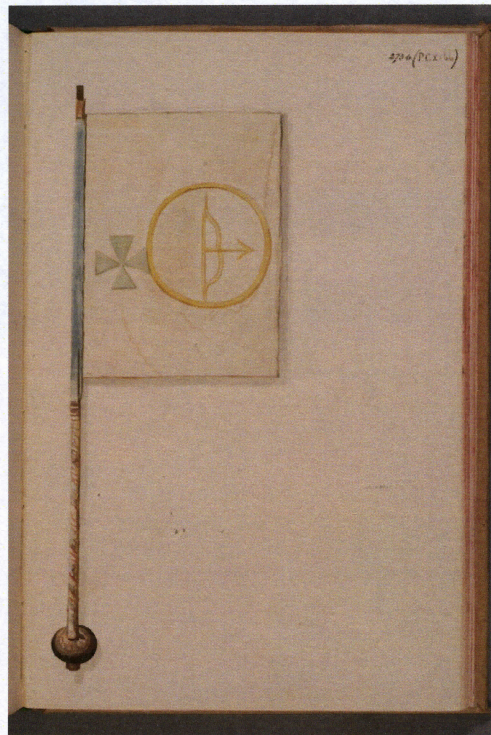

Bild 2. H-J avbildning XXVII 273 b.

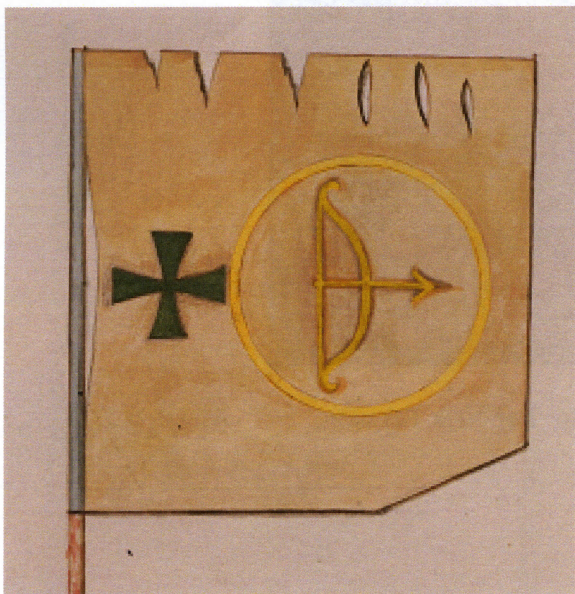

Bild 3. Detalj. H-J avbildning XXVII 273 a.

Bild 4. Detalj H-J avbildning XXVII 273 b.

Bild 5.ST 27:273 inre sidan före konservering. Foto: Per-Erik Persson.

Bild 6. ST 27:273 Detalj, inre sidan före konservering.
Foto: Per-Erik Persson

Bild 7. ST 27:273 Detalj av linneremansan och läderbandet före konservering. Foto: Per-Erik Persson.

Bild 8. ST 27:273 Detalj av äldre lagning av linneremsan.

Bild 10. ST 27:273. Detalj av äldre lagning av linneremsan.

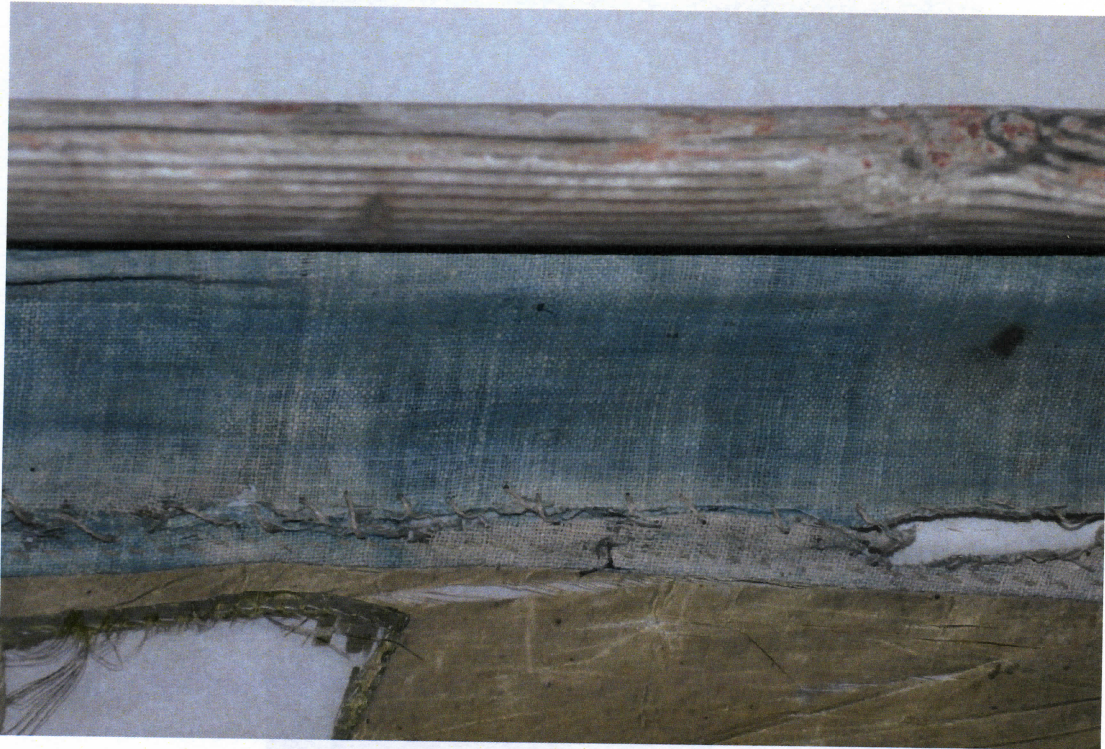

Bild 9. ST 27:273. Detalj av äldre lagning av linneremsan.

Bild 11. ST 27:273. Detalj av äldre lagning av linneremsan.

Bild 12. ST 27:273. Detalj av äldre lagning i taften

Bild 13. ST 27:273 inre sidan efter konservering.

Bild 14. ST 27:273 yttre sidan efter konservering.